महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) १९७९
निलंबित शासकीय सेवकांना ९० दिवसांच्या
कालावधीत दोषारोप पत्र बजावणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्र. निप्रआ-१११८/प्र.क्र.११/११अ
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : ०९ जुलै, २०१९

वाचा :-

१) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक निप्रआ-११११/ प्र.क्र.८६/११अ दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०११.

२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक अभियो-१३१४/प्र.क्र.८६/११-अ दिनांक ३१ जानेवारी, २०१५.

३) Office Memorandum F. No. 11012/04/2016-Estt (A) Government of India Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions, Department of Personnel & Training Establishment A-III Desk Dated August 23, 2016

शासन निर्णय :-

निलंबित शासकीय अधिकारी / कर्मचाऱ्यांच्या निलंबनाची कारणे व त्यांचे गांभीर्य यानुसार त्यांच्या प्रकरणांचा आढावा घेण्यासंदर्भात शासनाने वेळोवेळी वर संदर्भामध्ये दर्शविल्यानुसार शासन निर्णय निर्गमित केले आहेत. श्री. अजयकुमार चौधरी विरुध्द युनियन ऑफ इंडिया (सिव्हिल अपिल क्र. १९१२/२०१५) मध्ये मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दि. १६/०२/२०१५ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्या परिच्छेद १४ मधील आदेश खालीलप्रमाणे आहेत.

We, therefore, direct that the currency of a Suspension Order should not extend beyond three months if within this period the Memorandum of Charges/ Chargesheet is not served on the delinquent officer/employee; if the Memorandum of Charges/Chargesheet is served a reasoned order must be passed for the extension of the suspension. As in the case in hand, the Government is free to transfer the concerned person to any Department in any of its offices within or outside the State so as to sever any local or personal contact that he may have and which he may misuse for obstructing the investigation against him. The Government may also prohibit him from contacting any person, or handling records and documents till the stage of his having to prepare his defence. We think this will adequately safeguard the universally recognized principle of human dignity and the right to a speedy trial and shall also preserve the interest of the Government in the

prosecution. We recognize that previous Constitution Benches have been reluctant to quash proceedings on the grounds of delay, and to set time limits to their duration. However, the imposition of a limit on the period of suspension has not been discussed in the prior case law, and would not be contrary to the interests of justice. Furthermore, the direction of the Central Vigilance Commission that pending a criminal investigation departmental proceedings are to be held in abeyance stands superseded in view of the stand adopted by us.

२. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने वरीलप्रमाणे दिलेल्या दि. १६/०२/२०१५ च्या निर्णयाचे अनुषंगाने केंद्र सरकारचा दि. २३ ऑगस्ट, २०१६ रोजीचा कार्यालयीन आदेश सोबत जोडला आहे. मा. सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय व केंद्र सरकारचा कार्यालयीन आदेश पाहता निलंबित शासकीय कर्मचाऱ्यांना ९० दिवसांच्या मुदतीत दोषारोप पत्र बजावून त्यांच्या निलंबनाच्या आढाव्या संदर्भातील तरतुदी सुधारण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

<u>शासन निर्णय</u> :-

१. या अनुषंगाने शासकीय कर्मचाऱ्याच्या निलंबनाचा आढावा घेण्यासंदर्भात पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

i) निलंबित शासकीय सेवकांच्या ज्या प्रकरणी ३ महिन्यांच्या कालावधीत विभागीय चौकशी सुरु करुन दोषारोप पत्र बजावण्यात आले आहे, अशा प्रकरणी निलंबन केल्यापासून ३ महिन्यात निलंबनाचा आढावा घेऊन निलंबन पुढे चालू ठेवावयाचे असल्यास त्याबाबतचा निर्णय सुस्पष्ट आदेशासह (कारण मिमांसेसह) सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या स्तरावर घेण्यात यावा.

ii) निलंबित शासकीय सेवकांच्या ज्या प्रकरणी ३ महिन्यांच्या कालावधीत विभागीय चौकशी सुरु करुन दोषारोप पत्र बजावण्यात आले नाही, अशा प्रकरणी मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे आदेश पाहता, निलंबन समाप्त करण्याशिवाय अन्य पर्याय राहत नाही. त्यामुळे निलंबित शासकीय सेवकांबाबत विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु करुन दोषारोप पत्र बजावण्याची कार्यवाही निलंबनापासून ९० दिवसांच्या आत काटेकोरपणे केली जाईल याची दक्षता/खबरदारी घेण्यात यावी.

iii) फौजदारी प्रकरणात विशेषत: लाचलुचपत प्रकरणी निलंबित शासकीय सेवकांवर विभागीय चौकशी सुरु करुन दोषारोप पत्र बजावणेबाबत आवश्यक तो अभिलेख लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने संबंधीत प्रशासकीय विभागास उपलब्ध करुन देणे आवश्यक राहिल.

या आदेशातील तरतुदींमुळे या विषयावरील संदर्भ १ व २ येथील आदेशांतील तरतुदी या आदेशाच्या मर्यादेत सुधारण्यात आल्या आहेत असे समजण्यात यावे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१९०७०९१५२०४०५२०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Gupte Sanju Kamlakar

Digitally signed by Gupte Sanju Kamlakar
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=General Administration Department, postalCode=400032, st=Maharashtra, 2.5.4.20=2834863d93dd5ba34736e8845b6287c3dd58ee176cf2b893df4e169e70699c59, serialNumber=4c10e808fe85223e03be4cad0148cef9a71914878680c586fc438e7239dafca4, cn=Gupte Sanju Kamlakar
Date: 2019.07.09 16:55:11 +05'30'

(संजू क. गुप्ते)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. राज्यपालाचे सचिव,
२. मुख्यमंत्र्याचे प्रधान सचिव,
३. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
४. शासनाचे मुख्य सचिव/ सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव/ सचिव,
५. महासंचालक, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
६. *प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ न्याय शाखा), मुंबई,
७. *प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई,
८. *प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
९. *सचिव, महाराष्ट्र विधानसभा/विधान परिषद सचिवालय, मुंबई
१०. *सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
११. *आयुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई
१२. *महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (५ प्रती)
१३. सर्व विभागीय आयुक्त, सर्व जिल्हाधिकारी, सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
१४. सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख/ कार्यालय प्रमुख,
१५. सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने, निवडनस्ती.

F. No. 11012/04/2016-Estt.(A)
Government of India
Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions
Department of Personnel & Training
Establishment A-III Desk
*****

North Block, New Delhi — 110001
Dated August 23, 2016

OFFICE MEMORANDUM

Subject: Central Civil Services (Classification, Control and Appeal) Rules, 1965-instructions regarding timely issue of Charge-sheet - regarding.

The undersigned is directed to refer to DoP&T's O.M. No. 11012/17/2013-Estt.A-III dated 3rd July, 2015 on the above mentioned subject and to say that in a recent case, *Ajay Kumar Choudhary vs Union of India Civil Appeal No. 1912 of 2015 dated 16/02/2015,* the Apex Court has directed as follows:

"14 We, therefore, direct that the currency of a Suspension Order should not extend beyond three months if within this period the Memorandum of Charges/Chargesheet is not served on the delinquent officer/employee; if the Memorandum of Charges/Chargesheet is served a reasoned order must be passed for the extension of the suspension. As in the case in hand, the Government is free to transfer the concerned person to any Department in any of its offices within or outside the State so as to sever any local or personal contact that he may have and which he may misuse for obstructing the investigation against him. The Government may also prohibit him from contacting any person, or handling records and documents till the stage of his having to prepare his defence........... Furthermore, the direction of the Central Vigilance Commission that pending a criminal investigation departmental proceedings are to be held in abeyance stands superseded in view of the stand adopted by us."

2. In compliance of the above judgement, it has been decided that where a Government servant is placed under suspension, the order of suspension should not extend beyond three months, if within this period the charge-sheet is not served to the charged officer. As such, it should be ensured that the charge sheet is issued before expiry of 90 days from the date of suspension. As the suspension will lapse in case this time line is not adhered to, a close watch needs to be kept at all levels to ensure that charge sheets are issued in time.

3. It should also be ensured that disciplinary proceedings are initiated as far as practicable in cases where an investigating agency is seized of the matter or criminal proceedings have been launched. Clarifications in this regard have already been issued vide O.M. No. 11012/6/2007-Estt.A-III dated 21.07.2016.

Contd...

4. All Ministries/ Departments/Offices are requested to bring the above guidelines to the notice of all Disciplinary Authorities under their control.

5. Hindi version will follow.

(Mukesh Chaturvedi)
Director (E)
Tel: 23093176

To

Secretaries of all Ministries/ Departments

Copy to:

1. President's Secretariat, New Delhi.
2. Vice-President's Secretariat, New Delhi.
3. The Prime Minister's Office, New Delhi.
4. Cabinet Secretariat, New Delhi.
5. Rajya Sabha Secretariat/Lok Sabha Secretariat, New Delhi.
6. The Comptroller and Auditor General of India, New Delhi.
7. The Secretary, Union Public Service Commission, New Delhi.
8. The Secretary, Staff Selection Commission, New Delhi.
9. All attached offices under the Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions.
10. Secretary, National Council (JCM), 13, Feroze Shah Road, New Delhi.
11. CVOs of all Ministries/Departments.
12. ADG (M&C), Press Information Bureau, DoP&T
13. NIC, Department of Personnel & Training, North Block, New Delhi (for uploading the same on the website of this Ministry under the Head OMs & Orders → Establishment → CCS(CCA) Rules and "what is new".
14. Hindi Section, DoP&T

(Mukesh Chaturvedi)
Director (E)
Tele: 2309 3176